

УДК 373.3.018:[376.011.3-051:005.42-024.61]
DOI <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.2.6>

Яна ЗАГУТИНА-ВІЗЕР

аспірант кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Київський університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, Україна, 04053, y.zahutinavizer.asp@kubg.edu.ua
ORCID: 0009-0006-7232-1577

Олена ДЕНИСЮК

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Київський університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, Україна, 0405, o.denysiuk@kubg.edu.ua
ORCID: 0000-0001-5108-8370
Scopus-Author ID: 57572168800

Бібліографічний опис статті: Загута-Візер, Я., Денисюк, О. (2023). Принципи міждисциплінарної взаємодії фахівців команди супроводу молодших школярів з особливими освітніми потребами. *Ввічливість. Humanitas*. 2, 38–44, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.2.6>

ПРИНЦИПИ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ФАХІВЦІВ КОМАНДИ СУПРОВОДУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

У статті висвітлено особливості Концепції Нової української школи на основі педагогіки партнерства з точки зору міждисциплінарної взаємодії між фахівцями команди супроводу молодших школярів з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої освіти.

Схарактеризовано сутність поняття взаємодії на основі принципів партнерства. Проаналізовано принципи педагогіки партнерства і взаємодії фахівців, що здійснюють психолого – педагогічний супровід молодших школярів з особливими освітніми потребами. Визначено, що засади педагогіки партнерства хоча і є тотожними до основ міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами, але потребують певних змін у формуванні своїх вимог до її учасників. Визначено завдання для команди супроводу молодших школярів з особливими освітніми потребами. Обґрунтовано, що модель між-дисциплінарної взаємодії фахівців під час супроводу молодших школярів з особливими освітніми потребами через організацію спільної роботи команди різних спеціалістів закладу освіти є дієвою та ефективною. Визначено, що категорія міждисциплінарної взаємодії фахівців команди супроводу молодших школярів з особливими освітніми потребами виявляється не лише у внутрішніх зв'язках організації діяльності між членами команди, але й у зовнішніх структурних зв'язках міждисциплінарної команди і є суб'єкт – суб'єктною.

З'ясовано етапи ефективної комунікації під час міждисциплінарної взаємодії в команді супроводу. Проаналізовано особливості, основні принципи та умови ефективної міждисциплінарної взаємодії команди психолого-педагогічного супроводу молодших школярів з особливими освітніми потребами. Визначено, що умовою ефективного використання принципів міждисциплінарної взаємодії між фахівцями, що здійснюють супровід, є створення єдиного простору співпраці в команді на засадах партнерства.

Ключові слова: міждисциплінарна взаємодія, педагогіка партнерства, інклюзивна освіта, соціально-педагогічний супровід, діти з особливими освітніми потребами.

Yana ZAHUTINA-VIZER

PhD Student of the Department of Social Pedagogy and social work Borys Grinchenko Kyiv University, Bulvarno-Kudryavska street, 18/2, Kyiv, Ukraine, 04053, y.zahutinavizer.asp@kubg.edu.ua
ORCID: 0009-0006-7232-1577

Olena DENYSIUK

PhD in Pedagogy, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Social Pedagogy and social work Borys Grinchenko Kyiv University, 18/2, Bulvarno-Kudryavska street, Kyiv, Ukraine, 04053, o.denysiuk@kubg.edu.ua
ORCID: 0000-0001-5108-8370
Scopus-Author ID 57572168800

Bibliographic description of the article: Zagutina-Vizer, Ya., Denysiuk, O. (2023). Pryntsyepy mizhdystyplinarnoi vzaïmodii fakhivtsiv komandy suprovodu molodshykh shkolariv z osoblyvymy osvïtnimy potrebamy [Principles of interdisciplinary interaction of specialists' support team for primary school students with special educational needs]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 2, 38–44, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.2.6>

PRINCIPLES OF INTERDISCIPLINARY INTERACTION OF SPECIALISTS' SUPPORT TEAM FOR PRIMARY SCHOOL STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

The article speaks about specific features of the New Ukrainian School Concept on the basis of partnership pedagogy from the point of view of interdisciplinary interaction between specialists of support team for primary school students with special educational needs in the institution of general secondary education.

The peculiarities of cooperation concept on the base of the partnership principles have been analysed. The principles of pedagogy of partnership and specialists' cooperation, who create a psychological and pedagogical support of primary school students with special educational needs, have been analysed. It has been determined that the establishment of pedagogical partnerships should be the same to the basics of interdisciplinary cooperation in social and pedagogical work with primary school students with special educational needs, but also require major changes in the requirements formation of their members. Task for the support team for primary school students with special educational needs during the providing of support has been defined. It has been grounded that model of interdisciplinary interdependence of specialists during the providing of support of primary school students with special educational needs, through the organization of joint effective work of various specialists' team is the most reliable and effective.

The stages of effective communication during the interdisciplinary interaction in the support team have been described. Features, the main principles and conditions of effective interdisciplinary cooperation in the support team for social and pedagogical work with primary school students with special educational needs have been described. The condition of the effective usage of interdisciplinary interrelationship principles between specialists, who create a common space for the cooperation in the team on the basics of partnership has been determined.

Key words: *partnership pedagogy, interdisciplinary interaction, social and pedagogical support, children with special educational needs, inclusive education.*

Актуальність проблеми. Враховуючи складні реалії сьогодення, виклики війни, держава та громадянське суспільство в Україні всі свої зусилля спрямовують на забезпечення права кожної дитини навчатися в безпечному середовищі, отримувати якісну освіту, розвивати свої таланти.

У Законі України «Про освіту» зазначено, що діти з особливими освітніми потребами (ООП) є найуразливішою категорією і потребують особливої уваги від фахівців щодо залучення таких дітей до безперервного освітнього процесу. (Закон України, 2017). Серед важливих завдань в організації інклюзивного навчання у період воєнного стану є організація безпечного освітнього процесу для всіх дітей; налагодження ефективної комунікації учасників освітнього процесу; надання їм психолого-педагогічної підтримки; створення умов для підвищення фахового рівня педагогічних працівників щодо організації освітнього процесу дітей з ООП за дистанційною та змішаною формою; здійснення співпраці з інклюзивними ресурсними центрами тощо (Про роботу інклюзивно-ресурсних центрів та організацію освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами у період воєнного стану, 2022).

Саме тому особливого значення набуває реалізація педагогіки партнерства, сутність якої схарактеризовано в Концепції Нової української школи (НУШ). Вона передбачає забезпечення прав на навчання для всіх дітей в безпечному освітньому просторі, де особистість кожної дитини є цінністю, а її потреби, захоплення і таланти потребують всебічного розвитку в закладі освіти, де панують доброзичливість і позитивне ставлення, повага, принципи соціального партнерства, довіри і діалогу між його учасниками (Концепція Нової української школи, 2016).

Ми вважаємо доцільним дотримання принципів педагогіки партнерства і в міждисциплінарній взаємодії фахівців команди супроводу молодших школярів з ООП у закладі освіти, оскільки це було б логічним продовженням запровадження Концепції НУШ.

В основі педагогіки партнерства, згідно з Концепцією Нової української школи лежить спілкування, взаємодія та співпраця між всіма учасниками процесу навчання та виховання дітей в закладі освіти. Об'єднані спільною метою створення безпечного інклюзивного розвивального середовища для всіх учнів закладу освіти, батьки, вчителі та спеціалісти створюють єдину команду односторонців, партнерів, рівноправних

учасників, вболівальників єдиного позитивного результату роботи такої взаємодії (Концепція Нової української школи, 2016).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми розвитку та навчання дітей з ООП є актуальними на сьогоднішній день і досліджувалися багатьма вітчизняними та зарубіжним науковцями, такими як: М. Войцехівський, Н. Дятленко, А. Даниленко, І. Зверева, А. Колупасва, І. Луценко, О. Нагорна, Ю. Найда, М. Сварник, Т. Скрипник, Н. Софій, Т. Тараненко, В. Тесленко, В. Ткачук, М. Уїлл, М. Форест, Д. Фрайзен, Р. Хайкі, О. Шийко, З. Шевців та інші.

В останніх публікаціях поняття взаємодії з різних позицій досліджували: Т. Скрипник, О. Мартинчук (Ефективна взаємодія вчителів шляхом підвищення інклюзивної компетентності); С. Бричок (Сутність і зміст процесу педагогічної взаємодії); О. Колісник (Партнерство як умова ефективної діяльності команди психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП) та інші. Принципи міждисциплінарної взаємодії в соціальній роботі досліджували: А. Белякова, О. Боголюбова, О. Воробйовський, Н. Гусак, Т. Лях, В. Рогожинська, Т. Спіріна, І. Іванова, Л. Тюптя, Я. Юрків та інші.

Педагогіку партнерства всебічно розглядали: О. Коханова (Партнерство як фактор соціалізації особистості), Г. Вороніна (Педагогіка партнерства як основа формування інноваційного освітнього простору НУШ), О. Барабаш (Педагогіка партнерства – сучасний тип взаємодії між учасниками освітнього процесу), О. Колісник (Партнерство як умова ефективної діяльності команди психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП), Ю. Запорожцева (Основні принципи та критерії ефективного партнерства учасників освітнього процесу), О. Дікова-Фаворська (Педагогіка партнерства як передумова успішної реалізації концепції інклюзії) та інші.

Але питання організації ефективної взаємодії фахівців в команді супроводу молодших школярів з ООП не втрачає своєї актуальності та потребує всебічного подальшого вивчення і розвитку в умовах сьогодення, що постійно змінюється.

Мета статті. Обґрунтувати принципи та особливості міждисциплінарної взаємодії фахівців команди супроводу молодших школярів з особливими освітніми потребами у закладі освіти.

Виклад основного матеріалу. Серед вчених, які досліджували гуманістичні засади педагогіки партнерства в умовах впровадження Концепції Нової української школи сформувався думка про необхідність врахування таких важливих її компонентів: створення необхідних умов формування та розвитку особистості під час освітнього процесу; використання оптимальних прийомів та методів у процесі взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу; цінність кожної особистості та її досвіду; рівність прав і свобод; можливість вільного розвитку та проявів здібностей і творчості у процесі співпраці; підтримку й прийняття різноманіття серед учасників спільної діяльності; перехід від формально-рольової взаємодії до взаємодії між особистостями. Отже, створення середовища, в якому найкраще розвивається і розкривається потенціал кожного учасника, формується ініціативність і креативність у пошуку складних рішень, враховуються потреби кожного та відбувається формування стосунків на засадах партнерства і підтримки є сьогодні головним завданням педагогіки партнерства в закладі загальної середньої освіти в рамках Концепції Нової Української школи (Барабаш, 2018; Колісник, 2021; Скиба, 2019; Волкова, 2021; Дікова – Фаворська, 2019).

Такий підхід характерний для інклюзивної освіти. Під інклюзією, в даному випадку, розуміють освітню технологію, яка передбачає безбар'єрне середовище, де кожен суб'єкт освітнього процесу відкритий до спілкування, емпатії та толерантності, зважаючи на те, що в процесі інклюзивного навчання суттєво збільшується коло суб'єктів навчально-виховного процесу (Дікова – Фаворська, 2019).

Аналіз наукової літератури дозволив виділити базові принципи, які характерні для діяльності міждисциплінарних команд: принцип членства, який передбачає участь професіоналів у командній роботі не залежно від їх основної діяльності; принцип колективної відповідальності за власні та групові рішення; принцип інтеграції, що забезпечує можливість участі різних фахівців у прийнятті рішення задля забезпечення найкращих інтересів дитини (Т. Лях, Т. Спіріна, В. Рогожинська, 2021). Однак міждисциплінарна взаємодія команд супроводу дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами має свої особливості, які важливо враховувати.

У закладі освіти така команда супроводу створюється і взаємодіє відповідно до Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в закладі загальної середньої та дошкільної освіти і стає міждисциплінарною завдяки залученню до неї різних спеціалістів, які забезпечують дитині всебічний розвиток у закладі освіти. В документі виокремлено основоположні ідеї, принципи діяльності команди супроводу, а саме: «повага до індивідуальних особливостей дитини з особливими освітніми ООП; дотримання її інтересів, недопущення дискримінації та порушення прав; командний підхід; активна співпраця з батьками дитини з ООП, залучення їх до освітнього процесу та розробки індивідуальної програми розвитку (ІПР); конфіденційність та дотримання етичних принципів; міжвідомча співпраця (Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти, 2018).

Підсумовуючи загальні визначення науковців сутності поняття «взаємодія», слід відзначити такі ключові ознаки: психологічна та емоційна підтримка учасниками одне одного у спільній діяльності; рівність всіх учасників взаємодії під час співпраці; взаємопізнання учасниками одне одного; врахування сильних сторін партнерів взаємодії та ситуацій, коли партнери потребують підтримки; прагнення до взаєморозуміння; тривалі довірливі стосунки, що перебувають у стані постійного розвитку; взаємовплив учасників один на одного в процесі взаємодії, результатом якого є взаємні позитивні зміни; сумісність, яка виражається в задоволеності учасників від спільної взаємодії і співпраці, в узгодженості та координації спільних дій; узгодженість заходів з метою, місцем, часом, методами; спрямованість функціонування взаємодіючих суб'єктів; наявність єдиної нормативно-правової бази тощо (Бойчук, 2021; Михайловська, 2021).

О. Колісник підкреслювала, що забезпечення конструктивної взаємодії всіх учасників навчального процесу в закладі загальної середньої освіти є одним з ключових чинників забезпечення результативного впровадження інклюзивної освіти, що на сьогоднішній день є беззаперечним пріоритетом серед завдань сучасної освіти. Взаємодія на засадах педагогіки партнерства являє собою чітко визначену сис-

тему взаємовідносин учасників спілкування, яка організовується на основі спільної мети, домовленості, поваги й рівноправності, з дотриманням прийнятих норм прав і обов'язків, цінностей; передбачає активність усіх учасників в обговоренні стратегій дій та реалізації спільних завдань, готовності брати на себе відповідальність за результати спільних рішень і власної діяльності в команді. Отже, партнерство розглядається як спосіб взаємодії на основі поваги та дотримання прав кожного, узгодженості та злагодженості дій учасників діяльності на засадах визнання рівноправності, унікальності та цінності кожного (Колісник, 2021).

Вплив партнерства на учасників спільної діяльності М. Скиба та І. Волкова охарактеризували як позитивне, оскільки задовольняє потребу в значимості і приналежності та зменшує рівень стресу, що зрештою, допомагає працювати інтелекту ефективніше (Скиба, 2019; Волкова, 2021).

Ми припускаємо, що засади педагогіки партнерства можуть бути тотожними до принципів міждисциплінарної взаємодії фахівців команди супроводу молодших школярів з ООП, оскільки базуються на одних і тих самих гуманістичних принципах особистісно-орієнтованого підходу до навчання і виховання молодших школярів та взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу. Це є актуальним в умовах сьогодення, оскільки відповідно до Концепції Нової української школи процеси модернізації навчально-виховного процесу в закладах початкової освіти сьогодні спрямовані саме на забезпечення особистісно-орієнтованого підходу, підвищення якості надання соціально-педагогічних послуг, професійної компетентності спеціалістів закладу освіти, орієнтації на конкретний результат спільної діяльності (Денисюк, 2021; Кравчук, 2021; Шевців, 2017; Концепція Нової української школи, 2016).

Отже, плануючи міждисциплінарну взаємодію важливо ґрунтуватися на принципах педагогіки партнерства та педагогіки підтримки, імплементуючи їх у взаємодію між фахівцями команди під час спільної діяльності. Ми визначили такі завдання для команди супроводу: забезпечення взаємодопомоги колегам, з опором на досвід і знання інших спеціалістів; використання сильних сторін кожного учасника команди для страхування і підтримки одне

одного під час виконання спільного завдання; забезпечення одне одного від помилки, дублювання послуг, необдуманого розтратою ресурсу та робочого часу одне одного; створення ситуацій свідомого вибору спеціалістами шляхів вирішення завдань в межах їхньої компетенції, з елементом взаємної підтримки та використання ресурсу колег; взаємне консультування, підтримка та заохочення одне одного в пошуках рішень у проблемних ситуаціях; формування спільної відповідальності за результат у спеціалістів міждисциплінарної команди фахівців.

Суб'єкт – суб'єктна міждисциплінарна взаємодія фахівців команди супроводу молодших школярів з ООП передбачає, що кожен її учасник є пріоритетним суб'єктом взаємодії, як особистість, а не лише засобом досягнення поставлених задач. У той же час О. Михайловська наголошувала, що взаємодія суб'єктів виникає не лише в результаті здійснення впливу один на одного, а й з усвідомлення необхідності спільних дій, спрямованих на досягнення однієї мети, під час взаємодії суб'єкти мають обов'язково впливати на якісні характеристики одне одного. З точки зору взаємодії влади і громадськості дослідниця зазначала, що взаємодія – це засноване на законі співробітництво самостійних не підпорядкованих одне одному органів, при якому вони діють узгоджено, доцільно поєднуючи притаманні їм різні способи, засоби та методи, фокусуючи увагу більше на управлінській взаємодії в її функціях (Михайловська, 2021).

На нашу думку, категорія міждисциплінарної взаємодії фахівців команди супроводу молодших школярів з особливими освітніми потребами виявляється не лише у внутрішніх зв'язках організації діяльності між членами команди, але і у зовнішніх структурних зв'язках міждисциплінарної команди і є суб'єкт – суб'єктною.

Отже, опрацювавши наукову літературу з даної тематики, ми визначили такі особливості міждисциплінарної взаємодії фахівців команди супроводу молодших школярів з особливими освітніми потребами: пріоритет потреб дитини з ООП щодо її розвитку, навчання, виховання та супроводу; соціалізація і адаптація дитини з ООП в закладі освіти та поза ним, з подальшою адаптацією такої дитини до самостійного життя та трудової діяльності в майбутньому; комплексний підхід до потреб дитини з ООП та запитів від її родини, врахування всіх обставин та складнощів, які вима-

гають вирішення; координація роботи різних спеціалістів, серед яких залучені фахівці вузького профілю (Белякова, 2010); розуміння корекційної складової процесу навчання, виховання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами в закладі освіти; наявність інклюзивної компетенції в спеціалістів та вчителів, що входять до команди; знання нормативних документів та вимог до створення індивідуальних програм та планів навчання в закладі освіти для дітей з ООП.

Дотримання принципів міждисциплінарної взаємодії фахівців команди супроводу молодших школярів з ООП, на нашу думку, сприятиме створенню єдиного простору взаємодії та спільної партнерської діяльності фахівців, де є: взаємне прийняття одне одного; емпатія; активний діалог та комунікація; безумовне прийняття всіх учасників команди і спільної діяльності; чуйність одне до одного; взаємоповага та толерантність; здатність чути колег; упевненість у позитивній взаємодії в команді та успішному результаті роботи; відсутність внутрішніх перешкод до повного прийняття дітей з особливими освітніми потребами та їхніх батьків у спільному освітньому просторі; відмова від суб'єктивних оцінок та висновків; проговорювання проблемних моментів та спірних ситуацій у їх зародку; заохоченні всіх членів команди до розвитку, спільної діяльності; визнання рівноправності і рівнозначності в команді; здатність учасників команди до самоконтролю, самоаналізу та спільної відповідальності за результат роботи міждисциплінарної команди, співтворчість, активність та ініціативність всіх її учасників.

Висновки. Отже, основними принципами для міждисциплінарної взаємодії фахівців команди супроводу молодших школярів з особливими освітніми потребами на основі педагогічної взаємодії у площині педагогіки партнерства та гуманістичної концепції інклюзивної освіти є формування єдиного простору співпраці для сталих, довірливих, взаємопідтримуючих та продуктивних стосунків між різними фахівцями, об'єднаними спільною метою та колективною відповідальністю за прийняті рішення в інтересах дитини з особливими освітніми потребами. Подальшого дослідження та обґрунтування, на нашу думку, потребують можливі ризики та перепони, які постають на шляху такої взаємодії в команді фахівців з метою підвищення ефективності її роботи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Барабаш О. Педагогіка партнерства – сучасний тип взаємодії між учасниками освітнього процесу. *Учитель початкової школи*. 2018. № 8. С. 3–7.
2. Волкова І. Реалізація партнерської взаємодії учасників освітнього процесу засобами рухової (фізичної) активності. *Джерело педагогічних інновацій* № 2 (34)/2021. Харків. С. 55–59
3. Дікова-Фаворська О. Педагогіка партнерства як передумова успішної реалізації концепції інклюзії. *Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ* : збірник матеріалів наук. конф., 22.04.2019. URL: <https://conf.zippo.net.ua/?p=263>
4. Про освіту: Закон України редакція від 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 25.03.2023).
5. Колісник О. Партнерство як умова ефективності діяльності команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої освіти. *Джерело педагогічних інновацій*. 2021. № 2(34). С. 66–82.
6. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf (дата звернення: 25.03.2023).
7. Кравчук Н., Денисюк О. Оцінювання соціально-педагогічної роботи з дітьми молодшого шкільного віку в умовах закладів загальної середньої освіти. *Молодий вчений*. 2021. № 11(99) листопад. С. 47–49.
8. Лях Т., Спіріна Т., Рогожинська В. Принципи міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі. Педагогіка. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип 27, том 3. С. 224–228. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/31430/1/T_SPIRINA_T_LIAKH_V_ROHOZHYNska_%D0%90PGN_KSP%26SR_IL.pdf (дата звернення: 25.03.2023).
9. Михайловська О. Наукові підходи до розуміння сутності поняття «взаємодія» в системі «влада-громадськість». Публічне управління та адміністрування. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія : Право, публічне управління та адміністрування*. 2021. № 2. С. 71–74
10. Посібник з методики міждисциплінарного ведення випадку при роботі з безпритульними, бездоглядними неповнолітніми дітьми / авт. кол. : Белякова А. В., Боголюбова О. М., Воробйовський О. А. та ін. Київ : ТОВ «Стар-98», 2010. 68 с.
11. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти. Наказ МОН № 609 від 08.06.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0609729-18#Text> (дата звернення: 20.03.2023).
12. Про роботу інклюзивно-ресурсних центрів та організацію освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами у період воєнного стану: Лист МОН України № 1/3710-22 від 28.03.2022 року. URL: https://kristti.com.ua/wpcontent/uploads/2022/03/Rekomendatsiyi_voyennyj_stan_red-1.pdf (дата звернення: 20.03.2023).
13. Скиба М. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. *Цифрова платформа: НУШ Нова українська школа*. 2019. URL: <https://nus.org.ua/articles/pedagogika-partnerstva-shho-tse-take-ta-yak-zrozumity-chy-vona-ye-u-shkoli/> (дата звернення: 20.03.2023).

REFERENCES:

1. Barabash O. (2018). Pedagogika partnerstva – suchasnyi typ vzaiemodii mizh uchasnykamy osvithnoho protsesu [Pedagogy of partnership – a modern type of interaction between participants in the lighting process]. *Uchytel pochatkovoї shkoly-Primary school teacher*, 8, 3-7 [in Ukrainian].
2. Volkova I. (2021) Realizatsiia partnerskoї vzaiemodii uchasnykiv osvithnoho protsesu zasobamy rukhovoї (fyzichnoї) aktyvnosti [Implementation of partnership cooperation between participants in the educational process by means of motor (physical) activity]. *Dzherelo pedahohichnykh innovatsii – Source of Pedagogical Innovations*, 2, pp. 55–59 [in Ukrainian].
3. Dikova-Favorska O. (2019) Pedagogika partnerstva yak peredumova uspishnoi realizatsii kontseptsii inkluzii [Pedagogy of partnership as a way of rethinking of the successful implementation of the inclusion concept] Scientific-practical conference "Pedagogy of partnership as the basis for the development of the subjects of educational activities in the minds of New Ukrainian School". Retrieved from <https://conf.zippo.net.ua/?p=263> [in Ukrainian].
4. Pro osvitu. Zakon Ukrainy [The Law of Ukraine “On the education”] Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian].
5. Kolisnik O. (2021) Partnerstvo yak umova efektyvnosti diialnosti komandy psykholoho-pedahohichnoho suprovodu dytyny z osoblyvyimy osvithnyimi potrebamy v zakladi zahalnoi serednoi osvity [Partnership as the condition for the effectiveness of the activity of the team of psychological and pedagogical support of children with special educational needs in the institution of the general secondary education]. *Dzherelo pedahohichnykh innovatsii – Source of Pedagogical Innovations*, 2, pp. 66–82 [in Ukrainian].
6. The concept of the New Ukrainian school – Retrieved from www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf [in Ukrainian].

7. Kravchuk N., Denysiuk O. (2021) Otsiniuvannia sotsialno-pedahohichnoi roboty z ditmy molodshoho shkilnoho viku v umovakh zakladiv zahalnoi serednoi osvity [Evaluation of social and pedagogical work with children of the young school age in the minds of the institutions of of the general secondary education]. *Molodiy vcheniy – The young scientist*, 11, pp. 47–49 [in Ukrainian].

8. Lyakh T., Spirina T., Rogozhinska V. (2020) Pryntsypy mizhdystsyplinarnoi vzaiemodii u sotsialnii roboti. Pedahohika. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk [*Principles of interdisciplinary interaction in social work. Pedagogy. Actual questions of the human sciences*], issue 27, pp. 224–228. Retrieved from https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/31430/1/T_SPIRINA_T_LIAKH_V_ROHOZHYNska_%D0%90PGN_KSP%26SR_IL.pdf [in Ukrainian].

9. Letter of the Ministry of Education and Science dated 28.03.2022, № 1/3710-22 Pro robotu inkluzyvno-resursnykh tseentriv ta orhanizatsiiu osvitnoho protsesu dlia osib z osoblyvymy osvitnimy potrebamy u period voiennoho stanu [About the work of inclusive resource centers and the organization of the educational process for persons with special educational needs during martial law] Retrieved from https://kristi.com.ua/wpcontent/uploads/2022/03/Rekomendatsiyi_voyennyj_stan_red-1.pdf [in Ukrainian].

10. Mikhaylovska O. (2021) Naukovi pidkhody do rozuminnia sutnosti poniattia «vzaiemodii» v systemi «vlada-hromadskist». Publichne upravlinnia ta administruvannia. Problemy suchasnykh transformatsii – Scientific approaches ton understanding of the essence of the concept of “interaction” in the system of “power-community”. Public management and administration. *Problems of modern transformations*, 2, pp. 71–74 [in Ukrainian].

11. Belyakova A. V., Bogolyubova O. M., Vorobiovsky O. A. (2010) Posibnyk z metodyky mizhdystsyplinarnoho vedennia vypadku pry roboti z bezprytulnymi, bezdohliadnymi nepovnolitnymi ditmy [A guide to the methodology of interdisciplinary management of work with homeless, careless minor children] / Kiev : TOV “Star-98” [in Ukrainian].

12. Prymirne polozhennia pro komandu psykhologo-pedahohichnoho suprovodu dytyny z osoblyvymy osvitnimy potrebamy v zakladi zahalnoi serednoi ta doshkilnoi osvity. Nakaz MON № 609 vid 08.06.2018 [Model regulation about the team of the psychological and pedagogical support for child with special educational needs in the institution of the the general secondary and preschool education. Order of the Ministry of Education and Science № 609 from 06/08/2018] [in Ukrainian].

13. Skiba M. (2019) Krashche razom. Shcho take pedahohika partnertsva i navishcho vona v NUSh [Better together. What is pedagogy partnership and why do we need it in New Ukrainian School] Retrieved from <https://nus.org.ua/articles/pedagogika-partnerstva-shho-tse-take-ta-yak-zrozumity-chy-vona-ye-u-shkoli/> [in Ukrainian]